

היום נלמד בעזרת ה':

שקלים דף טז

בני יאשיהו: בפסוק נכתבו: יוחנן, יהואחז, שלום, וצדקיהו. אך הגמרא מבארת שבאמת היו לו רק שלושה בנים. הראשון שבהם יהויקים אחריו יוחנן והשלישי יהואחז. יוחנן מלך הראשון, אחריו יהויקים, אחריו בנו של יהויקים יכניה, והרביעי מלך צדקיהו המכונה גם 'שלום'. רבי יוחנן אומר ששמו האמיתי גם לא היה צדקיהו אלא מתניה.

ארון הברית: מידותיו: אורך 2.5 אמה ארוחב 1.5 אמה. בתוך הארון היו מונחות לוחות הברית הראשונות (השבורות) והשניות. מידות כל לוח: אורך 6 טפחים ארוחב 3 טפחים.

נחלקו רבי מאיר ורבי יהודה האם כלי בית המקדש נמדדו באמה בת חמישה טפחים, או בת שישה טפחים. הגמרא מבארת את מידות הארון לפי כל שיטה.

לדעת רבי מאיר אמה בת שישה טפחים – אורך = 15 טפחים. את הלוחות הניחו בארון לרוחב = 12 טפחים (3 טפחים \times 4 לוחות), נוריד חצי טפח לכל צד לעובי דופן הארון (כי אורך הארון כולל דפנותיו) = 13. נשאר לנו רווח = 2 טפחים שבהם היה מונח ספר תורה שכתב משה רבינו.

רוחב הארון = 9 טפחים. מכיון שהלוחות היו מונחות רחב לאורך הארון, נמצא שאורכן היה לרוחב הארון כלומר 6 טפחים. וכשנוריד טפח לדפנות הארון, נשאר לנו = 2 טפחים לתת רווח להכנסה והוצאה של הספר תורה (=שילוט).

לדעת רבי יהודה אמה בת חמישה טפחים – אורך = 12.5 טפחים. כאמור את הלוחות הניחו לרוחב = 12 טפחים. נשאר רווח של חצי טפח (השווה לשתי אצבעות) לעובי הדפנות (לכאורה לדעה זו עובי הדפנות היה קטן יותר). לדעת רבי יהודה הספר תורה לא היה מונח בתוך הארון אלא בצידו.

רוחב הארון = 7.5 טפחים. כאמור אורך הלוחות היה לרוחב הארון, ועובי הדפנות היה חצי טפח = נשאר רווח טפח להכנסה והוצאה של הלוחות (= שילוט).

(המשך בדף הבא ↓)

איתקשיית קומי (התקשיתי לפני) רבי פנחס: הפסוק 'לקוח את ספר התורה הזה ושמתם אותו מצד ארון ברית השם' מתאים לכאורה עם שיטת רבי יהודה - שהספר תורה לא היה מונח בתוך הארון אלא על תיבה בצד הארון, ולא עם שיטת רבי מאיר. ואילו רבי מאיר לומד מהפסוק 'ונתת את הכפורת על הארון מלמעלה, ואל הארון תתן את העדות אשר אתן אליך' - והרי אם 'העדות' הכוונה 'לוחות' היה צריך להיות כתוב קודם 'ונתת את העדות אל הארון' ואחר כך 'ונתת את הכפורת על הארון'? אלא בהכרח ש'עדות' הכוונה ל'ספר תורה' - שבסוף ארבעים שנה הכניסו את הספר לתוך הארון (ואז כבר היתה מונחת עליו הכפורת ממקודם).

אמנם רבי יהודה מפרש את הפסוק ש'עדות' הכוונה 'לוחות', וקודם כל הכניסו את הלוחות לתוך הארון ואחר כך הניחו את הכפורת על הארון. ואפילו שסדר הדברים נכתב אחרת בפסוק - 'אין מוקדם ומאוחר בתורה' והסדר באמת היה הפוך. (על פי קרבן העדה ותקלין חדתיין).